

1

הסבירו במילים שלכם את המשל אליו התכוונו סוקרטס ואפלטון ביחס לשלטון והנהגה:

2

מה הביקורת שמשמיעים סוקרטס ואפלטון ביחס לדמוקרטיה- שלטון בו לכל האזרחים זכות הצעה, או אף יותר מכך סוג של הנהגה?

3

מיהו לדעתכם המנהיג הראוי, שנכון היה שיתפוס את ההגה של האונייה?

[...] "שכן תאר לך אוניות רבות או אנייה אחת שתהיה נתונה במצב כדלהלן: בעל האונייה עולה בגודלו וכוח גופו על כל יורדי האונייה, אלא שהוא כבד-שמיעה, וכמו כן פגומה ראייתו, ובקיאותו בענייני הים אינה אלא כיוצא בזה; ואילו המלחים רבים זה עם זה על הנהגת האונייה, וכל אחד מדמה בנפשו שעליו לתפוש את ההגה, בלא שלמד אומנות זאת מימיו, ובלא שיהא בידו לנקוב בשם מורהו, או לציין את פרק הזמן שבו למד; ולא עוד אלא שטוענים הם כי הדבר אינו ניתן ללימוד, ואף לא יהססו לגזור לגזרים את כל האומר שכן; ותמיד הם מקיפים את בעל האונייה עצמו ומפצירים בו ועושים כל מעשה שבעולם כדי שימסור בידיהם את ההגה; ולעתים, כשהוא נענה לאחרים ולא להם, יהרגו את האחרים הללו או ישליכו אותם מתוך האונייה; ואת בעל האונייה שהנו כמות שהוא יכניעו לרצונם בסם שינה או ביינ או בתחבולה אחרת, וכך הם משתלטים על האונייה ונזקקים לכל מה שיש בה, ואגב משתאות ומסיבות הם מפליגים בים כדרך שמסתבר בשכמותם; ולא עוד אלא שהם משבחים כל איש שיש בכוחו לסייעם שיתפסו את השלטון מתוך שידול בעל האונייה וכפייתו, והמסוגל לכך – יקראו לו ימאי וקברניט מומחה ובקי בענייני הספנות; ומי שאין כוחו לסייעם בהשתלטות זו, יגנוהו כאיש לא יצלח; ואילו בדבר הקברניט האמיתי אינם מבינים אף זאת: שחייב הוא לתת דעתו על תקופות השנה ושעות היום, ועל שמיים וכוכבים ורוחות וכל מה ששייך לאותה אומנות, אם עתיד הוא להיות לאמיתו של הדבר איש הראוי לשלוט באונייה; ואילו שיתפוס אדם את ההגה, בין על דעת האחרים ובין בעל כורחם – יכולת זאת, סבורים הם, אי אפשר להשיגה בשום אומנות שאדם ילמד ובשום אימון שיתאמן בו, אף לא בחוכמת הקברניט. ואם זהו המעשה שנעשה באונייות – כלום אינך מאמין שהקברניט האמיתי אמנם ייקרא צופה-שחקים ומדבר-הבלים ואיש-אין-חפץ-בו, בפי מלחי האוניות שכך עלה להן?"

"בוודאי", אמר אדימאנטוס.

"ודומני", אמרתי אני, "שאין צורך לפרש לך את המשל, כדי שתראה את הדמיון בינו לבין יחס המדינות אל הפילוסופים האמיתיים, שכן ירדת כמדומני לסוף דעתי."

(פוליטיאה ו 488א-489א, ליבס ב 384-385)

מיהו המנהיג הראוי להנהיג? (המשך)

1

הסבירו במילים שלכם את דבריהם של חכמים:

2

"אין ממנים פרנס על הציבור, אלא אם כן קופת שרצים תלויה מאחוריו".

(מסכת יומא, דף כ"ב, ע"ב)

מדוע אומרים זאת חכמים? מה הם רוצים לבטא ברעיון זה? האם אתם מסכימים איתם?

3

לפניכם רשימה של תכונות אופי. צבעו בכל אחת מהן עד כמה נדרש שיהיה לאדם הרוצה להנהיג מאותה תכונת אופי (צביעה מלאה- צורך רב, צביעה חלקית- צורך חלקי, אי צביעה- אין צורך):

